

ප්‍රවීතන රෝපණය නායුයෙම් අවම කිරීමට එකම විකල්පයද?

සාමාන්‍යයෙන් ස්වභාවික පරිසර පද්ධති ස්ථාවර පරිසර පද්ධතින් වේ. ඒ බැවින් වනාන්තර ප්‍රදේශ නායුයෙම් වලට ලක්වීම ඉතා විරෝධ සිදුවන්නකි. වබැවින් බහුලව නායුයෙම් වලට ලක්විය හැකි ප්‍රදේශ ප්‍රවීතන රෝපණය සඳහා වෙන්කිරීම නිර්දේශ කෙරේ. වසේ වන නමුත් වම ක්‍රියාවලිය සෑම ස්ථානයක් සඳහාම යෝගේ වන්නක් නොවන බව පෙනියයි. වසේම කඩකර ප්‍රදේශයන්හි ජල පෝෂක ඇති කිරීම කෙරෙහිද වනාන්තර සංශ්‍රේෂු දායකත්වයක් සපයයි. ජලය ඉ ලංකාවේ නායුයෙම් කෙරෙහි සංශ්‍රේෂු දායකත්වයක් සපයන බැවින් නායුයාමේ ප්‍රවනතාවයෙන් ඉහළ ප්‍රදේශ ජල පෝෂණ ලෙස යොදා ගැනීමටද නැවත වාර්යක් සිනා බැලීමට යෝගේ කාලය විළුම් තිබේ.

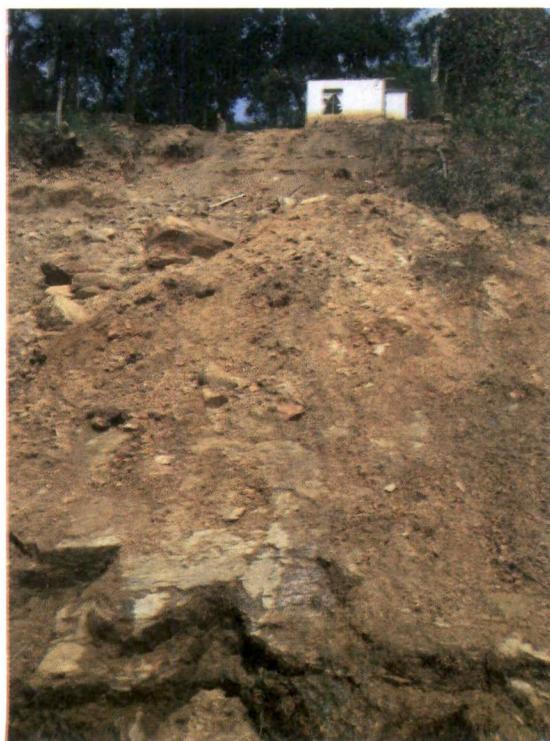
කඩකරයේ මෙම පස් වර්ග දෙකම පවතිනු දුකිය හැකිය. කොළඹවියම් පස් ඇති වන්නේ වෙනස් ස්ථානයේ සිට ගුරුත්වය හේතුවෙන් ගලා ඒම මහින් පැමිණු තැන්පත්වීමෙන් මෙවැනි පස් ස්ථාවර බැවුම් ප්‍රදේශයක රැදී පවතින්නේ නම් වය නිවාස සඳහා සුදුසු ස්ථාන ලෙස නිර්දේශ කිරීම හිතකර ක්‍රියාවක් නොවේ. වවැනි ස්ථානයක් වන වගා ඇති කිරීමට නිර්දේශ කිරීම යෝගේ වේ.

සෑම පාංශු ස්ථාවරයකටම යටින් බොහෝ දුරට පාහානු පවතිනු දුකිය හැකිය. ඔහුම පාහානු වර්ගයක් කුස්තුර රටාවක් හා පතු න්‍යාසයක් පවතී. නායුයෙම් ඇතිවීමේ ප්‍රවනතාවය කෙරෙහි මෙම පතු න්‍යාසය හා කුස්තුර රටාව සංශ්‍රේෂු දායකත්වයක් සපයයි.

පාහානුයක පතු න්‍යාසය හා පැහැලී

මෙහිදි පතු න්‍යාසය පාහානුයෙහි පිහිටා ඇති ආකාරය හා එම පාහානුය බැවුමෙහි පිහිටි ආකාරය නායුයෙම් කෙරෙහි බලපාන ආකාරය සැලකු විට පතු න්‍යාසයෙහි තළයන් බැවුමට විරැදුෂ්ධ දිගාවට පිහිටා ඇති අවස්ථාවක් හා තළයන් බැවුමට සාමාන්තරාව පිහිටා ඇති ආකාරයන්ද තිරික්ෂණය කළ හැක. මෙහිදි පාහානුයෙහි තළයන් බැවුමේ විරැදුෂ්ධ දිගාවට පිහිටා ඇති අවස්ථාවන්හි නායුයෙම් ප්‍රවනතාවය අඩුවන අතර බැවුම දිගාවට පාහානුයෙහි තළයන් පිහිටන විට නායුයාම් ප්‍රවනතාවය ද වැඩිය.

පාහානුය සම්පයේ පවතින පස් ස්ථාවරයන්හි ගාබා වර්ධනය වනවිට විගාල ගාබයන්හි මුළු පාහාන වල වූ කුස්තුර රටාවන් හරහා අභ්‍යන්තරයට වර්ධනය වේ. බැවුම් පවතින දිගාවට හා සැලකුවට පාහානු තළයන් වයට විරැදුෂ්ධ දිගාවට පවතින්නේ නම් මෙම ගාබා මුළු පාහානුය තුළට වර්ධනය විම පස් ස්ථාවරය තවදුරටත් නොදින් පාහානු තළයට බැඳු තැබීමට උපකාරී වේ. වවිට නායුයාම් මනාව අවම කරගැනීමට මෙවැනි ප්‍රති වන රෝපණ උපකාරී වේ.

කුස්තුර හා පැහැලී තෘපු තුළ තුළ ගමන් කර ඇති ආකාරය
එච්.ඩී.එච්.අරයරත්න , NBRO

නමුත් පාහානු තලයයන් හා බැවුම් වකිනෙකට සමාන්තරව පවතින විට කුස්තුර හරහා ගබ මුල් වර්ධනය වී පාහානු තලයයන් වෙන්කිරීමට වම ක්‍රියාවලියේ විශේෂ දායකත්වයක් දක්වයි. එහිදී වැසි කාලයන්හිදී පස තුළට ගමන් කරන ජලය මෙම කුස්තුර හරහා පාහානු තල තුළට ගමන් කරනායැමේ ප්‍රචණනාවය ඉහළ දුමයි.

සමාන්තර තල තුළ මුල් වර්ධනය වී ඇති ආකාරය
ඒවි. පි. එස්. ආරියරත්න, NBRO

එවැනි ස්ථානයක සිදු වී ඇති නායාමක්
ඒවි. පි. එස්. ආරියරත්න, NBRO

එබැවින් එවැනි ස්ථාන ප්‍රවීන රෝපනයක් සඳහා යොදා ගැනීම යෝගේ ක්‍රියාවක් නොවේ. එවැනි ස්ථාන මතා ජලවහන රටාවක් සකස් කර කොශේල් වැනි වගාවක් හෝ ගම්මිරිස් ප්‍රවක් ආද ගැඹුරට මුළු පද්ධති ගමන් නොකරන වගාවන් සඳහා යොදා ගැනීම වඩාත් යෝගේ වේ.

ඒවි. පි. එස්. ආරියරත්න,
විද්‍යාලු, නායාම් අධ්‍යාපන හා සේවා අංශය,
ජාතික ගොඩනගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය,
99/1 පාවත්ත පාර, කොළඹ 05.